

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 ft., 1/2 évre 6 ft., 1/4 évre 3 ft., 1 óra 1 ft. — Vidéken 1 évre 14 ft., 1/2 évre 7 ft., 1/4 évre 3 ft. 50 kr., 1 óra 1 ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr., minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A budget-vita és a pártok.

Budapest, november 8.

A tisztelt Házban megkezdődött az ellenzéki pártok által oly forrón óhajtott költségvetési vita. Tekintettel a rendkívüli előkészületekre, melyeket az összes ellenzéki frakciók e beszédharcra tettek, nem fog ártani, ha közelebbről foglalkozunk az indokokkal és tervekkel, melyeket az ellenzéki urak kifőztek, akiknek első sorban a tulajdon bőrüket kell megoltalmazni és akik most minden alkalmat megragadnak, hogy az országot belebe-széljék egy képzelt lázba. E költségvetési vita után nem sokára választóik előtt állnak az urak ismét, hogy azoknak bizonyítsák, mennyire eltévesztett irány Magyarországra nézve a szabadelvű irány és hogy mennyire az ő felfogásuk szerint kell kormányozni az országot.

A klerikális párt és a néppárt az értelmi erőre a legelőkelőbb ellenzéki frakcióra, vulgo nemzeti pártra támaszkodik és ez rajta van, hogy egyöngéd viszonya titokban maradjon s ez iránynyal összeköttetésbe ne hozzák. Hivatalosan eltagad minden összefüggést a reakcionáriusokkal, hogy a ragaszkodás és összetartozás titkos bizonyítékaival érhesse el az együttműködést az új választások alkalmával. A nemzeti pártnak miután az 1867-iki kiegyezés alapján áll, nélkülözni kell a függetlenségi párt minden frakciónak támogatását és teljes elszigeteltségében csak a klerikálisok és reakcionáriusok vak dühére számíthat, akik az ő husából való hus.

Minél nagyobb figyelemmel kísérjük

a nemzeti párt mivoltát és működését, minél tüzetesebben vizsgáljuk céljait és minél behatóbban keressük indokait: annál biztosabban jutunk arra a meggyőződésre, hogy nem elvek és nemzeti vívmányok kultusza fekszik a szívében, hanem hogy személyek kultuszát, és hogy még világosabban szólunk, egy személy kultuszát és imádását írta a zászlójára. — A kiegyezést és összetartozást Ausztriával elfogadja, az ügyek vitelében a szabadelvű irányt helyesli és még az oly fennhangoztatott nemzeti követelményei terén is tett engedményeket, hogy meggyőzze a koronát loyális magatartásáról. Egy célt, ugyanazt a célt követve, mint a szabadeivűpárt, ugyanazon utakon haladva, ugyanazon irányt helyeselve és a függetlenségi párttal ugyanazon feszült lábbon állva, soha de soha nem tud a nemzeti párt a személykultuszul szabadulni és soha sem akarja győzelemhez segíteni a politikai idealokat.

A nemzeti párt ép úgy csoportosul egy személy körül, mint a szabadelvű kormánypárt és a közjogi ellenzék egy-egy elv körül. — ~~En a körülmény a gyöngeje~~ ennek a fakciózus ellenzéknek. Vegyük ki a vezért környezetéből, vonjuk ki a párt summájából gróf Apponyi nevét és nem marad e pártból sem vezér az országban, sem szónok a parlamentben. — Elv körül nem csoportosulhatnak e párt hívei, mert e pártnak nincs más elve, mint vezérének ünnepe. Eszmény nem lelkesítheti e pártot, mert nincs más eszménye, mint gróf Apponyi Albert személye.

Es ha most ez az ellenzéki párt a par-

mentben és a parlamenten kívül diszkreditálva, támaszát és amugy is szétbomlott szerkezetét elveszítve, nevét és céljait folyton változtatva, ismét azon kényszerítő szükségesség előtt fog állni, hogy szint valljon: akkor valjon őszintén és igazán szépités és titkolódzás nélkül, mondhat-e egyebet, mint hogy a párt tulajdonképpen nem politikai párt, amely a helyzetben és a viszonyokban keresi alapját, hanem oly párt, mely előtt a személykultusz mindennél előbbre való? — Valósággal a nemzeti párt gróf Apponyi pártja, kinek színeit és címerét a párt-hoz tartozó minden egyes képviselőnek hordania kellene, mint uruk és parancsolójuk színeit és címerét.

A többi pártok nem személyek körül gyülekeznek, hanem elvek körül csoportosulnak. A kormánypárt a liberalizmus zászlóját lobogtatja; e zászlóval áll, vagy bukik. A személy itt a második sorba lép vissza és nem a zászló, hanem csak a zászlótartó változik. A liberális elv körül csoportosul az ország lakosságának tulajdonos többsége is, amely a viszonyok igazán szabadelvű felfogásában első sorban a szabadelvű irányt akarja biztosítani, győzelemhez segíteni. A közjogi guerillaharc veszít intenzivitásából, a függetlenségi zászlót ez idő szerint a sarokba állítják, hogy a politikai helyzet egészséges felfogásában a szabadelvűség zászlóját védelmezzék. Es ez a körülmény teszi a kormánypárt erejét és az összes ellenzéki pártok gyöngeségét.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

A pápa és környezete.

— Intim dolgok a Vatikánból. —

Aki csak turistaképen járt az örök városban, az természetesen apróra megnézi történelmi nevezetességű épületeit, igyekszik élvezni egy holdas éjszakát a Fórumon, megre-kinti a nap nyugtát a Monte-Pincioról és talán még elrándul a monte-casinoi hírneves kolostorhoz is, sőt, ha épen karácsony ott éri, elmegy a San Stefano di Rotonda templomhoz, amelynek István vértanu napján van a nagy egyházi ünnepe, de már hogy a város társadalmi életével, a Vatikán vagy az udvar kuliszdolgaival törődjék, ahhoz nem igen van ideje.

Pedig hát ezek a legérdekesebb dolgok az Új-Rómában, melynek szük utozái, ódon háza mind egyre jobban omlanak le a modern építészet döngető csakánya alatt. Amint omlik, porlik a vakolat, úgy omlanak össze régi tradíciók, hagyományos intézmények, úgy lesz immár nemsokára csak álom Rómának egy nagy multja.

A középkorban, a pápaság virágkorában az örök város volt a kereszténység Mekkája és a hódítók hódítója, császárok császára, mind sarut megoldva lépett Szent-Péter földi helytartójának trónusához.

Es — bármit hozzanak is föl antikleri-

kálisok a pápaság ellen — az tagadhatatlan, hogy a nagy pápák alatt virágzott legjobban a művészet Olaszországban, hogy a cinque cento-lángelméi abban a korszakban fejlődtek leginkább s egy Rafael Sancioinak, Urbinonak, Michael Angelonak művészete sohasem érte volna el azt a fokot, amit elért az egyházfejdelmek bőkezű protektorátusa alatt.

Akkor, a pápák világi hatalmának fénykorában, egész Európán uralkodott a kereszt és jó volt ez így, mert külföldben nem vetettek volna gátot a féhold uralmának a keresztények és a barbár áramlat kelet felől, századokkal vetette volna vissza a civilizációt.

„Az ember vallás nélkül szörnyeteg” mondja Chateaubriand, a francziák egyik legmélyebben gondolkozó, legmelegebben érző lángelméje és a Rousseau-téle Dieu des bon gens, csak rendkívül művelt embereknek való, a kik a tulvilágtól való félelem és az egyház iránti tisztelet nélkül sem cselekednek rosszat.

De térjünk át a mai Rómára. A hírneves venti szeptembere megszűntette a pápák világi hatalmát és Viktor Emmanuel seregei győzedelmes vonulván be az örök város kapuin, létesült az Italia Unita.

Már a jó, szelid lelkületű IX. Pius a vatikán foglyának nevezte el magát és ezt az elnevezést megtartotta utódja Pecci Joachim gróf, mint pápa, XIII Leo, a ki papságának

egész ideje alatt nem mozdult ki a Vatikán óriási épület-tömegéből, gyönyörű kertjeiből.

Ez az állapot aztán teljesen kettéválasztotta Róma társadalmi életét és lassanként így alakult az udvari és a vatikáni kör.

Az udvar parthíveit il bianchi — a fehérek — a vatikán embereit il neri — a feketék — néven ösmerik Rómában.

Utóbbiakhoz tartozik a régi olasz arisztokrácia egy töredéke, amely nagyrészt Firenzében lakik, de évente eljön és tölte egy-két hónapot a sárga Tiberis hullámai mellett.

Ehhez a régi arisztokráziához tartoznak Gori, Orsini, Colonna, Ruohelai, Macarani és Carpegna grófok, hercegek.

Ellentétben ezekkel aztán van a királypárti arisztokrácia, többnyire katonatisztek-ből kreált nemesek, akik őstüket legföljebb Carló Alberto, a mostani király nagyatyjájig vihetik.

Az olasz élcz azt tartja, hogy ezek olyan grófok akik, mert egy hid mellett állt az atyjuk, lett belőle Conte del Ponte, a másik meg egy hegyről jövéen le, elnevezte magát Conte del Montenak.

Az udvari körökhöz számítódik még az internacionális társaság, — angolok, oroszok, németek, — amely télen át itt összeverődik és amely nagyon kevés utánjárással bejut a tul demokratikus, nagybajuszu Re Umberto udvarához.

Eles ellentétben a polgáris színezettel

BELFÖLD.

Lukács pénzügyminiszter csütörtöki beszéde nemcsak a jobboldalon keltett élénk tetszést; a baloldal is a legnagyobb figyelemmel hallgatta a miniszternek érvekben gazdag, mindvégig tárgyilagos és előkelő hangon tartott beszédét, mely idejekorán, még mielőtt a vita elposványosodnék, rektifikálta a félreértéseket és félremagyarázásokat. Világos és szabatos formában, a tények és a rendelkezésére álló adatok kaposán, száfolta sorra a pénzügyminiszter az ellenzék kifogásait a budget realitása s azon insinuáció ellen, mintha a zárszámadások eredményei önkényesen csoportosítottak volna. Lukács pénzügyminiszter beszéde után igazán nehéz lesz az ellenzéknek ürügyet találni ilyenmü kifogásokkal és támadásokkal huzni-halasztani a vitát. -- Magát a jobboldalt, a pénzügyminiszter beszéde teljesen megnyugtatta az iránt, hogy ennek a rezortnak nem csupán a miniszteri büroban, de a parlamentben is hivatott, elsőrangú képviselője van.

Az országgyűlési szabadelvű párt szombaton értekezletet tart, amelyen ki fogja jelölni a ház alelnökét s esetleg jelölni fog tagokat a ház egyes bizottságaiban üresedésben levő tagsági helyekre is. Az alelnök választása alkalmasint a ház hétfői ülésének napirendjére fog kitűzteni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, november 8.

Kezdeté d. e. 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Josipovich Géza és Illyés Bálint.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső b. miniszterelnök, Lukács László, Perözel Dezső, Erdély Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula, Josika Samu b., Dániel Ernő, Fejérváry Géza báró és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

A vallás szabad gyakorlata.

Papp Géza előadó utal azokra a különbségekre, amelyek a kormány előterjesztése és a főrendiház módosítai között van. A leglényegesebb az, hogy a kilépő 3 év helyett 5 évben állapítja meg ez időt, amely alatt a kilépő ott hagyott egyházának kötelező a terheiben részesedni. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés jobbfelől.)

biró királyi udvarral nagyon exlusiv, nagyon csöndes Krisztus földi helytartójának udvara.

Környezete, mely plus roi que le roi méme, a pápánál magánál is jobban őrzi a pápai trón prestige-ét, és a legnagyobb ritkaságok és kitüntetések közé tartozik, ha XIII. Leo valakit magán kihallgatáson fogad.

A pápa ilyenkor rendszeren hóhérré talárban van, vállán herméllel szepten rövid, bibor bársony gallérkában, lábán selyem papucsos.

Az előteremben vannak a camerlengók összegyűlve, és mikor a magánkihallgatást kérő — a ki erre már megkapta az engedélyt — érkezik, két svájci testőr kitarja a szárnyas ajtókat és hangosan jelenti:

— La Signorina Contessa X, X., vagy:

— Il principe N. N. — és így tovább.

Legutóbbi években azonban már francia nyelven jelentik az érkezőket a svájci testőrök.

XIII. Leo magas életkora dacára rendkívül szívós természetű bir, még most is naponta több órát foglalalkozik folyó ügyekkel, érdeklődik minden iránt és a legfrissebb ifjú szellemmel írja a lezsebb, legklasszikusabb latin-ságu verseket.

Egyáltalában a költészetet nagyon kedveli és világi költeményeket is gyakran olvas.

Eletmódja olyan mint egy valódi spártaié, a legegyszerűbb eledellekkel él, utálja a híz-

Veszter Imre az igazságügyi bizottság nevében ajánlja a javaslatot elfogadásra. A főrendiház módosításait ugyan nem tartja liberálisoknak, de tekintettel arra, hogy a régi állapothoz képest ez is haladás, a ház elfogadhatja.

Kovács Albert egyszerűen annak kijelentésére szorítkozik, hogy a felekezetenélküliség törvénybe iktatását ellenzi. Amit a javaslatból elfogadott eddig, megszavazza most is, a többi pedig nem. (Helyeslés balfelől.)

Csáky Albin gr. őszintén megvallva nem várt vitát, de miután ebben csalódott, ő is elmondja véleményét annál is inkább, mert a bizottságban legutóbb nem volt ott s ebből azt is következtethetnék, hogy a bizottsággal nem ért egyet. A helyzet egyszerű. Elvi jelentőség a három és az öt év között nincsen. Persze a legliberalisabb az lett volna, ha a kilépők egyáltalán nem fizetnek többé semmit. De hát ennek ellene vetették, hogy esetleg egyes hitközségek anyagi existenciája lett volna fenyegetve és hogy sokan kiléptek volna csak azért, hogy ezentul ne fizessenek semmit. Hát ha ezeknek az aggályoknak elejét lehet venni, akkor nem szabad kitérni az aggályok elől és ezért nem is tért ki annak idején szóló. Az eredeti javaslat egy évet szabott meg, a bizottság harmat, a főrendiház a fensőbbi okok folytán öt évet. Tehát ebben elvi ellentét nincs. (Élénk helyeslés.) Így el kell fogadni a javaslatot módosítások ellenére, mert a történet tanúsítja, hogy nagy eszmék megvalósítása mindig engedményekkel jár, csak azért, hogy az ember megmentse a lényegét. Legutóbb sikerült egy eszmét megvalósítani, s azt megcsorbítani ezért az egy-két módosításért nem érdemes. Ő a módosításokat elfogadja. (Élénk helyeslés jobbfelől.)

Vajay István azzal argumentálta felekezetenélküliség ellen, amivel argumentált Tisza Kálmán Kolozsvárt és annak folytán nem szavazza meg a felekezetenélküliségnek törvénybe iktatását.

Wlassics Gyula miniszter a hallottak után csak a kormány álláspontját jelzi. Konstatálja, hogy elvi ellentét nincs a visszajutott javaslatban. Ezuttal azonban kijelenti, hogy Tisza Kálmánnak teljes igaza volt azokban, amiket Kolozsvárott elmondott, mert ez a törvényjavaslat álláspontja is. Egyébként pedig neki is az a nézete, hogy nem lehet ezekért az elveket nem érintő diferenciákért elejtetni a javaslatba lefektetett és megtestesített eszmét. (Élénk helyeslés jobb felől.)

Vajay István azt mondja, hogy ő újságból olvasta amit Tiszáról mondott s az újság hírére még nem száfolta meg.

Tisza Kálmán szerint a közéletbe az embert sok minden érheti, érhetne volna az is, hogy Vajayval egyetértessen. Ő a kolozsvári beszédét nem rektifikálta, mert telegrafikus tudósításokban ismertették amit korigálni fontoskodásnak tartott volna, kijelentheti azonban, hogy említett beszédében a vizsgálódás és a szabad fejlődés eszméit vigyék magokkal a

gést és szereti, ha valaki szemébe meri mondani véleményét.

Ezért oly mindenható a vatikánban Rampolla, a biboros államtitkár.

A lángeszű pap ugyanis sohasem vonakodik véleményét kimondani — s így, mikor a magyarországi egyházpolitikai vita folyt, több ízben éles ellentétbe jött ő szentségével.

Rampolla ugyanis mereven konzervatív, a mellett heves, turbulens természetű, valószínűsége de feu, míg XIII. Leo inkább a béke embere, és minden enoiklikájában erre a tendenciára is törekszik.

Az államtitkárt egyszer annyira kihozta sodrából a magyar főrendiházban tartott egyik ülés, hogy heves vitába bocsátkozva a pápával, ajultán roskadt össze.

Ugy kellett fölloccsolni és környezete azt hitte, hogy ez az incidens végzetessé válhat az agg egyházi férfura; de erős szervezete szerencsésen dacolt a nagyfokú ajúlással, melyet csak egy lépés választott el a szélhűdéstől.

XIII. Leo rendkívüli figyelemmel kíséri a magyarországi állapotokat s egyik fiatal udvari papjától, aki magyar származású, naponta megkérdezi:

— Qui a t'il nouveau en Hongrie?

Rendszeren több pártárgyalatu lapot olvasat aztán magának, természetesen, — mint ahogy mondják blatt weg kell s német vagy magyar szöveget olvasza, esetleg franciára fordítani.

leendő lekipásztörök. A felekezet nélküliséget, amint azt Wlassics is mondotta, ha a törvény ki is mondta, azért a törvény azt még sem protegálja. (Általános helyeslés.) Ha ebben mindjárt Vajayval való egyetértés veszedelme is fenyegeti, azt azonban mégis vallja. (Zajos derűtség és helyeslés.)

Kolozsvári Kiss István pártja programja miatt sem fogadja el a főrendiház módosításait, melyek a javaslatot megelőző állapotokkal szemben is visszafejlődés. (Derűtség jobbfelől.) Inkább kezdjük előlről az egész 19-ik századot, semhogy ezt a javaslatot elfogadja. (Zajos derűtség.)

Herman Ottó azt javasolta, hogy Steiner Fülöp püspök ölekezze össze a tarnopoli papucsos csodarabbival, aki épp oly rendületlenül ultramontán és ezen frigrre adja áldását Zichy Nándor gróf és Eszterházy Miklós gróf és Szapary László gróf ministrálása mellett. (Derűtség.) — Egyébként pedig azt vallja, hogy Vajay István ne prédikáljon vizet, ha ő bort iszik. Az ő vallása még a családtól sem tudta elválasztani az istent, mert hisz istennek fia is van. Ha pedig ebben Vajay István nem ért egyet szóloval, akkor menjenek el ketten a fiziologiai intézetbe és ott bővebben magyarázza majd, hogy bizonyos dogmák mit érnek. A javaslatra nézve pedig megjegyzi, hogy a főrendiház ezekkel a módosításokkal is csak azt bizonyította, hogy tüske a nemzet testében. Nem tartható föl ily intézmény, amely nem az alkotmány testéből nőtt ki. (Helyeslések a szélsőbalon.)

Elnök figyelmezteti szólót, hogy a parlament másik házat itt ne tegye bírálat tárgyává.

Herman Ottó szavait megmagyarázta.

A Ház nagy többséggel ezután a módosításokat megszavazta. (Zajos éljenzés jobbfelől.)

A költségvetés.

Sághy Gyula a költségvetést nem fogadja el, hanem csatlakozik Horánszky határozati javaslatához.

Búcsú és beköszöntő.

— Festetics és Darányi. —

A földmívelésügyi miniszterium tisztikarától tegnap délelőtt vett búcsut gróf Festetics Andor volt földmívelésügyi miniszter s ugyanakkor fogadta a tisztikar Darányi Ignác földmívelésügyi minisztert. Mindketten együtt jelentek meg a miniszteri palota tanács-termében összegyűlt tisztviselők előtt:

Gróf Festetics volt földmívelésügyi miniszter, a következő búcsuszavakat intézte a tisztikarhoz:

„Tisztelt uraim! A közéletben a politikai irány nemcsak a gyakran, de majdnem elkerülhetetlenül előforduló kiszámíthatatlan viszonyok beállta folytán változik. Részemről is

Ha aztán észreveszi, hogy a fiatal pap egy kissé megakad, mindjárt sejtji, hogy olyan paszuszhoz ért, amelyet nem akar fölolvadni. Ilyenkor közbevágy és így szól:

— Ne me surpassez rien!

Es valóban, bármilyen antiklerikális dolog legyen is a kihagyni akart mondatban, le kell azt fordítani és a pápa hűségesen végig hallgatja.

— Mon Dieu, o' est bien son opinion, que faire! — jegyzi meg végtelenül jószágos, kissé szánakozó mosolyával.

Szelelemi és testi erejét leginkább a római forró nyarak törik meg. A Campagna izzó levegője bénítólag hat idegeire s ilyenkor majdnem egész napját a vatikáni kertekben levő, ugynevezett Leo toronyban tölti.

Este aztán, mikor a tramontana, az az ősmert, hűvös római szél kezd aláfújni a hegyekről, hord székébe ül és viteti magát az óriási kiterjedésű kert árnyas utain.

Ilyenkor egészen fölűtl, beszélget, sőt olvasat is magának. Az illető udvari papra, a kire épen fölolvatta esik az olvasás sora, es meglehetősen fárasztó dolog, mert folyton menni kell a hordszék mellett és hangosan olvasni menés közben.

De semmi fáradságot nem röstelnek az udvarhoz beosztott fiatal egyházi férfiak, mert a pápa valóssággal atyjuk és ritka nemes lalkéről nem gyöz beszélni az, a ki körében él. Méltóbb utóda talán sohasem volt Szent-

abba a helyzetbe jutottam, hogy azon diszes állásról, melyet ő felsége kegyelméből elfogadni alkalmam volt, lelépjek. Midőn azt tenném, csakis egy kötelességet akarok még teljesíteni, amely abban áll, hogy a tisztikarnak elismerő köszönetemet fejezzem ki, mely elismerő köszönet kifejezésével nemcsak formailag, de érdemileg s lényegileg is tartozom. Tizenhat hónapja annak, hogy önök előtt ő felsége kegyelméből megjelenvén, hivatalomat elfoglalva, ha emlékezetem nem csal, rövid szavakban kijelentettem, hogy én nem jöttem ide önöknek hangos frásisok előadására, hanem egy pár szerény szóval kifejezésre juttattam azon komoly szándékomat, hogy ezen hivatal elvállalásával azon föladatot tűztem ki, hogy becsületes, szorgalmas munkát kívánok teljesíteni hazánk közérdeke javára.

Ugy hiszem, tisztelt uraim, önhittség nélkül mondhatom, hogy ezen ígéretemet teljesítettem. De ha sikerült ezen ígéretemet beváltani, ugy ezt csak olyformán, olyképen érhettem el, hogy önök szivesek voltak testülettleg, összetartással működésemet elősegíteni. Ez a fő oka annak, hogy legőszintébb, legigazabb köszönetet mondjak azon buzgó munkásságért, azon összetartásért, azon hű szolgálattért, amelyet hazánk közérdekei, közgazdasága és mezőgazdasága javára, fejlesztésére velem együtt teljesítettek.

Midőn ezen diszes állást elhagyom, egyúttal azon helyzetben vagyok, hogy megnyugvást vihetek magammal. Utódom ugy ismert tehetsége, mint szilárd, tiszta jelleme és közgazdasági téren való ismeretei által legjobb biztosítékot nyújt arra, hogy ez állást legalább is olyan jól fogja betölteni, mint ahogy én azt szerény képességeimnek megfelelően kívántam. És most arra kérem ő excellenciáját, sziveskedjek azokat a fényes képességeit hazánk közérdeke, közgazdasági és mezőgazdasági érdekei javára érvényesíteni, a melyekkel ő excellenciája a közpályán mindenkor működött. Egyúttal pedig legyen szabad e diszes tisztikart becses figyelmébe ajánlanom.

Tisztelt uraim! ha valamely csekély érdemet talán elnyerni szerencsém volt, annak elismerésül tartsanak meg tovább is jóindulatukban és emlékekben.

E szavak után Bedő Albert államtitkár lépett a leköszönt miniszter elé s a tisztikar nevében vett búcsút tőle, majd Darányi t üdvözölte.

Az államtitkár üdvözlő szavaira dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter következőleg válaszolt:

„Mindenekelőtt hálás köszönetet mondok ő nagyméltóságának, ki irántam az első pillanattól fogva a legelőzékenyebb magatartást tanúsította s ezt ugy fogom föl, [mint irántam való régi barátságának egyik újabb jelét.

En is követem az államtitkár ur ő méltóságának példáját: szintén igen rövid kívánok lenni. Rövid kívánok lenni azért, mert pro-

grammomat és irányomat, melyet ezen, ő felsége legkegyelmesebb bizalma által reám ruházott tárcza kezelésében követni fogok, az országgyűlés képviselőháza előtt kívánom kifejtetni.

Rövid kívánok lenni azért is, mert az országnak a mai nehéz gazdasági viszonyok közt teljes joga van elvárni, hogy mi kétszeres munkát végezzünk, már pedig, hogy ezt tehesük, minden percünkre szükségünk lesz, de rövid lehetek azért is, mert már én Önöket nagyban és egészen ismerem. Ismerem Önöket, mint képviselőházi előadó ismerem, mint számos itteni szaktanácskozmány tagja; de ismerem a közgazdasági élet különböző egyletek köreiből és hozzátehetem, előnyösen ismerem önöket. E szerint én ide önök közé nem mint idegen jöttem; mint régi ismerősök teljes bizalommal jövök és teljes bizalmat kérek önöktől. Oly nagy föladatok előtt állunk, hogy csakis kölcsönös nyíltsággal, őszinte bizalommal és váltvetett egyetértséssel tudunk a föladatoknak méltóan megfelelni. És most engedjék meg, hogy ő nagyméltóságára visszatérjek. O nagyméltósága eltávozhatik innen, de itt hagyja maradandó alkotásainak és nem muló érdemeinek emlékét és amit magával visz, az az ő politikai egyéniségének sértetlen integritása.“

Ezután dr. Darányi miniszter és Festetics Andor gróf, a miniszteri szobában az osztályfőnökök és az elnöki osztály tisztelgését fogadták s együtt távoztak a palotából a képviselőházba.

Festetics grófnak utódjával szemben tanúsított nemes magatartása, melylyel ismételtén igazi gentlemannek mutatta magát, az összes pártok rokonszenvét biztosította részére.

IDŐJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 768.0 milliméter, délután 2 órakor 766.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 11.1, délután 2 órakor C° + 16.0. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 5, délután 2 órakor D. 4. Felhőzet: reggel borult, délután félborult. Csapadék az atóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDŐJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— November 9. —

Borus. — Enyhe. — Helyenként csapadék.

HIREK.

November 9. Szombat. Róm. kath. naptár: Tivadar. — Protestáns naptár: Tivadar. — Izraelita naptár: Vajjara. — Görög-keleti naptár (október 28.): Terencz. — A nap két 6 óra 57 perczkor, nyugszik 4 óra 31 perczkor. Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Költősej-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

kertjeiben, ma bizony már ezek nagyon rövidre szabták.

Ha beáll az erősebb hideg, szutánja alatt egy a mellénnyel egybeszabott nadrágot visel, mely tibeti kecskebőröből van finoman kidolgozva, még pedig úgy, hogy a szőrös rész jut közvetlen a testhez.

A pápa ma már ritkán olvas misét, legfőjebb husvétkor, mikor az ezer számra Rómába gyűlő idegeneknek az áldást osztja a Szent-Péter templomának lépcsőzetén.

Ezt az alkalmat kivéve, csupán a haló szobája mellett lévő kis fülkében fölállított oltárnál mond misét, de ezt egészen egyedül, csakis egy udvari káplán segédlete mellett tartja és nincs senki jelen.

Mikor a mult hetekben néhány lap egészen kíméletlenül utódját emlegette, környezete rendkívül dugdosta előle a lapokat.

Végre kitudta az okot.

Szeliden megfenyegette a fiatal káplánokat és nyájasan szólt.

— Enfin, on ne peut pas vivre toujours — on doit faire place aussi aux autres . . .

XIII Leo Is. enben vetett keresztényi hitet várja elhivatásának óráját és már nem csak azt a helyet jelölte ki, a hol nyugodni fog, de saját sirversét is elkészítette.

— Arczkép-leleplezés a várban. Lélekemelő ünnepély játszódott le tegnap az aradi vár tiszti éttermében Spiegelfeld báró tábornok az összes tisztikar, az önkéntesek és az ezred őrmestereinek jelenlétében. Ekkor leplezték le ugyanis néhai br. Kussevits Emil, tábornagynak életnagyságu olajba festett arczképét. Br. Kussevits tábornagynak házi ezredtük tulajdonosa volt mindaddig míg az ezred a II. Lipót császár nevét nem kapta, s az ezred történetének igen sok fontos momentuma fűződik az említett tulajdonos életéhez. A volt tulajdonos bokros érdemeit az ezred iránt Csikós Alajos ezredes méltatta gyönyörű beszéd kíséretében, mi közben a remek képet leleplezte, midőn is br. Kussevits nemes alakja láthatóvá lett. A képet a néhai tulajdonos személyes ismerősei igen sikerültnek mondják. A szép ünnepély után a tisztikar bankettreült össze.

— Uj anyakönyvvezetői helyettesek. A m. kir. belügyminiszter Arad vármegyében a pánkoti anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Morodán Péter nyugalmazott jegyzőt, az ó-szentannaiban Pap Sándor jegyzői irnokot, a kisindiaiban pedig Rimler Pál okleveles erdész nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— Az aradi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Cségek Zdenko világsi ügyvéd a kamara lajstromába folytatólag felvételt; Keresztury István aradi ügyvéd pedig az ügyvédkedéstről történt önkéntes lemondása alapján a lajstromból kitöröltetett és irodájára gondnokul dr. Szilvássy László aradi ügyvéd kirendeltetett.

— Jakabffy főispán — államtitkár? A lugosi német lap Budapestről a következő sürgönyt hozza: Jakabffy Imre, Krassó-Szörény megye főispánja, báró Bánffy Dezső miniszterelnök meghívása folytán, hétfőn és kedden Budapesten időzött, mely alkalommal Jakabffy Imre főispánnak felajánlák az államtitkári állást a földművelésügyi miniszteriumban. Jakabffy főispán, kire mint szaktekintélyre első sorban reflektálnak, eddig még nem nyilatkozott és végleges elhatározása a legközelebbi napokra várható. — Ez a hír még megerősítésre szorul, mert szemben azon távirati hírünkkel hogy az államtitkári állást Fiáth Miklós br. főispánnal töltik be, nagyon valószínűtlennek tűnik fel.

— Az új rend és a nazarenusok. A nazarenus és baptista születésekről és halálzásokról a járási főszolgabírók eddig külön nyilvántartást vezettek és a bevezetésekről a lelkészeket minden egyes esetben értesítették. Legutóbb Aradon Berecs Ferencz rendőrhadnagy vezette be a nazarenusokat. Ezt a belügyminiszter a napokban kiadott egyik rendeletével megszüntette és kimondta, hogy a főszolgabírók mostantól kezdve nem kötelesek ilyen nyilvántartást vezetni és hogy az állami anyakönyvbe, a vallás rovatában magyarállampolgárraként a nazarenus vagy baptista vallás benemjegyezhető.

— Nászutazás Aradra. Alig pár napja, hogy az aradi rabbi egy vegyes párt áldott meg a zsinagógában s most megint ilyen aktus folyik itt le. Az ünnepség vasárnap délután megy végbe, amikor is egy Simándon összekelt pár lép a rabbi elé. Ez esetben a férj zsidó s a fiatal asszony római katolikus.

— Honvédtisztek érdemjel. Köztudomásu hogy a mi hadseregünk tisztjei nem könnyen jutnak katonai kitüntetéshez, legfelsőbb elismeréshez, vagy érdemjelhez. A mi hadseregünkben nincs meg az a derűre-borura való rendjelosztogatás, mint másutt, azért nálunk a legfelsőbb hadur kitüntetésének mindig ma-

Péternek mint XIII. Leo, aki nemcsak hivataásszerű pap, de valódi szent és elég egy tekintetet vetni nemes arcára, hogy iránta a legmélyebb hódolattal párosult rokonszenvet érezzük.

A pápa páratlanul jó emlékező tehetséggel is bír. Ennek illusztrálására a következő kis epizód szolgáljon.

Egyik udvari papja nemrégben szabadságra ment és mielőtt elutazott volna, bucsukihallgatáson fogadta XIII. Leo.

Midőn elmondta, hogy anyját látogatja meg, a pápa egyszerre csak így szólt:

— Oh, jól emlékszem rá, még arra is, hogy mikor tavaly nálunk volt kihallgatáson, megkérdeztem micsoda kövel van gyémánt rivierje összekapcsolva, — azt hittem turquoise, pedig hát világos színű szafir volt . . . ritka eszes asszony a mamája, vigye el neki áldásomat és a fivérének is, mondja meg neki, hogy sokszor gyönyörködtem a ozikkeiben, modernül ír, de azért látszik, hogy nagyon vallásosan nevelték . . .

Az ilyen gyöngéd figyelmekek napirenden vannak és ezért egészen természetes, hogy egész udvara rajong érte és a legelső biborosától, az utolsó kertészlegényig tűzbe-vizbe mennének érte.

Az őszi idősáknak mindig nagyon örül már XIII. Leo.

Ilyenkor sokkal frissebb, elevebb és hosszabb sétákat is tett meg két-három év előtt

gasztos jelentősége van. Érdekes kimutatás fekszik előttünk, melyből megtudjuk, hogy a honvédtisztikárnak hány tagját érte eddig a király kegye a rendjellel való kitüntetés alakjában. Adományoztatott eddig: két aranygyapjas rendjel, a Mária-Terézia rendnek egy lovagkeresztje; a Szent-István rendnek egy nagy, egy közép és egy kis keresztje; a Lipót rendnek egy nagy és hét lovagkeresztje (egy a hadi diszteménnyel); egy első és második és 35 harmadosztályú vaskorona-rendjel; a Ferencz-József-rendnek egy közép és négy lovagkeresztje, 46 katonai érdemkereszt (12 a hadi diszteménnyel.) Ezen kívül még egy elsőosztályú vitézségi ezüstérem, 11 katonai érdemérem van a honvédtisztek birtokában, a kiknek többsége a hadiérmet is viseli a mellett, bizonyosságul annak, hogy a magyar honvédség mai vezetői a tűzpróbát kiállták a rendjeleik tekintélyes részét háboruban az elenség előtt érdemelték ki.

— Az apátfalvi sikkasztó. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy Fejes Márton, az apátfalvi takarékpénztár egy hónappal ezelőtt meghalt pénztárosa, több rendbeli sikkasztást követett el, ami a halála után megtartott vizsgálat alkalmával kiderült. A vizsgálatot — mint szegedi tudósítónk írja — folytatták, amely alkalommal ismét négyezer forintnyi hiányt konstataáltak, amivel az elsikkasztott összeg meghaladja a tizenhatezer forintot. A vizsgálat alkalmával konstataáltak azt is, hogy a takarékpénztárban feltűnő ennélfelül felügyelet volt a Fejes csak emellett. követhette el a sikkasztásokat. Ez a felfedezés nagy elkésredést keltett a környéken. A takarékpénztár likvidálását különben tegnap elrendelték.

— Az első polgári házasságot Zádorlak községben f. hó 5-én kötötték meg, az ottani lakosság nagy érdeklődése közt. A jegyesek Zeng Pál és Müller Rozina zádorlakai lakosok voltak. A házasság megkötésénél közreműködött Bürger Ferencz m. kir. állami anyakönyvvezető melegen üdvözölte a szép számban megjelent közönséget és mielőtt a jegyeseket a törvény értelmében házastársaknak kijelentette volna, szép beszédben ismertette az új egyházpolitikai törvények áldásos voltát. A beszédet a közönség élénk éljenzéssel fogadta. Ezután Bürger anyakönyvvezető a jegyeseket az előirt kérdések megtevése után házastársaknak jelentette ki, mire a fiatal pár az egyházi áldásért a templomba ment.

— Megyebizottsági tagválasztások. Makón — írja levelezőnk — heves küzdelmek közt folyt le a választás. A szabadelvű párt főnyerője József Matyárártott, bár Justh Gyula maga vezette az ellenzékét. Három kerületben a szabadelvű párt, egyben pedig az ellenzék győzött. A szabadelvű párt részéről megválasztottak Boros Sámuel, Pártos Izsó, Vér Ferencz, Fleischer Gusztáv, Oserenyés János, Szabó Gyula és Kristóffy Ferencz.

— Jótékonyág. Loósi báró Solyomay László 100 frt adománnyal a siketnémák kolozsvári országos intézetének alapító tagjai közé lépett.

— Ugyvéd, a ki cigánykereket hány. A kir. kuria fegyelmi tanácsa e napokban vád alá helyezett egy bács megyei fiskálist aki — a vád szerint — fényes nappal az utcán cigánykereket hányt. A vádhatározat megokolása hangsúlyozza, hogy a vádlott ur ügyvédhez nem illő botrányos magaviseletet tanusított.

— Veszélyes ebmarás. Sirva panaszkodott tegnap a főorvosi hivatalban Malicsán Irmának egy alig hat éves kis leánynak a nevelőanyja, hogy a gyermeket egy kutya Orozy-utca 17. számú lakásán veszélyesen megharapta. A leánykának két ajkát teljesen összemarta a kutya, melyet állatorvosi megfigyelés alá helyeznek. A sebesült gyermeknek az első segínyt Traytler Andor dr. nyújtotta sikerrel.

— Tűz a legelősoron. Az alsó legelősoron tegnap tűz keletkezett. A hirtelen kivonult tűzoltóság eloltotta a tüzet, melynek sokkal nagyobb volt a füstje, mint a tüze.

— Szerencsétlenség a csornai pályaudvaron. Rémes jelenet játszódott le mint egy távirat jelenti, a csornai pályaudvaron. A Sopronból Győr felé menő mozdonyok fűtője, Weisz Dávid, az ellenkező irányból jövő vonat alá került. A vonat keresztül ment a szerencsétlen emberen, a kinek testét a felismerhetetlenségig összetörte a nehéz vonat. A szerencsétlenséget Weisz vigyázatlansága idézte elő. A legtragikusabb a dologban, hogy az agyon-gázolt ember özvegyet és nyolcz kiskorú gyermeket hagyott hátra a legnagyobb nyomorban.

— A szerb „mártir” segélyezése. Miletics Svetozár eltartásának kérdése igen foglalkoztatja a hazai szerb köröket. A radikálisok tudvalevőleg Miletics hatvanadik születésnapja alkalmából külön részvénytársaságot akartak létesíteni, hogy Miletics beszédeinek és iratainak kiadásából befolyó jövedelemből évenként háromezer forintot juttathassanak az elaggott szerb agitátornak. A liberálisok azonban határozottan ellenzik a részvénytársaság tervét a ki is mondták, hogy ebbe semmi szín alatt sem lépnek be, e helyett elhatározták, hogy minden más mód mellőzésével, tisztán humanitárius uton akarják a kérdést megoldani, ugyanis a tervbe vett összeg felét ezeröttszáz forintot évenként saját pártíveik körében eszközlendő gyűjtés eredményéből fogják Mileticsnek juttatni.

— Eretnekegetés Mexikóban. A középkor borzalmaira emlékeztető esemény történt nemrégiben Mexikó-Álamban, Pachukában történt és a melynek tizenhat ember lett az áldozata, a kiket elevenen jéggették el börtöneikben. A rettenetes eseményről újabbán érkezett táviratok alapján most már bővebb részleteket ösmernünk. A város békebirája volt az, a ki állítólag egy vízió által kényszerítve, tizenhat embert, akik eretnekség gyanúja alatt állottak, tűzhalálnak adott át. Mihelyt a rémhír eljutott Mollangóba, a kerület legnagyobb városába, a hatóságok fejei hatvan fegyveressel utnak indultak Pachukába, megtorlandó a rémes büntetést. Amikor a városba értek, borzalmas látványban volt részük. A lakosság teljesen fanatizálva volt, vad táncokban járták körül a börtönépületnek még füstölgő romjait. Ez a fanatikus tánc a guadalupoi Madonna tiszteletére szolgált. A békebiró, a kit szörnyű tette miatt felelősségre vontak, hideg nyugalommal felelt a hozzá intézett kérdésekre. Ő — ugymond — nem érzi magát bűnösnek semmibe. Egy csodálatos jelenség alakjában megjelent előtte az Isten, és tudtára adta neki elhatározását. Almában figyelmeztette őt a látomány arra, hogy az eretnekeket meg kell büntetni. Ő nem tett mást, mint engedelmessékedett az isteni rendeletnek. Az eretnekséggel vádolt embereket éjjel ágyaikból hurozolták el a börtönbe. Azután a börtönépületet felgyújtották és így szenvedtek tűzhalált a fanatizmus áldozatai. A szerencsétlenek hasztalan könyörögtek kegyelemért, meg kellett halniok, mert a felizgatott vakbuzgó tömeg az ő haláluk által vélte elfordítani saját fejeik felől az Isten által rájuk küldendő veszélyt. A bűnösök közül mintegy huszat letartóztattak és Mollangoba szállították erős őrizet alatt. A pachukai nép egyre körülállja a börtön romjait, remélve, hogy csodatettek fognak történni azon a helyen, a hol annyi eretnek veszett el.

— Drága ajándékok. Távol Amerikában ahol, mint mi szegény ó-világi halandók tudjuk, gombamódra teremnek a gazdag emberek, akik csak úgy dobálóznak a milliókkal, mint a könnyelmű ember a krajczárokkal, tudvalevőleg nemaokára térjhez megy Vanderbiltnék, a milliomosok egyikének a leánya. Mariborough hercege a boldog halandó, aki oltárhoz vezet a dngazdag kisasszonyt és vele együtt hazaszállítja a sok ékezt és drágaságot. Arról, hogy milyen fénynyel és pompával ülnek meg a menyegzőt, már sokat lehetett olvasni és bizonyára érkeznek még ezekről hírek. De hogy olvasó-

inknak fogalmuk legyen, milyen drága ajándékokat kapnak a Vanderbiltek leányai, elmondjuk, hogy az ajándékok között ott van a menyasszony anyja ajándékozta gyöngyökből összegyűjtött nyaklánc, melyet valamikor Katalin orosz czárne viselt s melynek értéke potom 400.000 forint. A völegény mellett ajándékozott arájának, amely egy huszkarátos halvány rubinkó gyémántokkal és gyöngyökkel körülvéve, az értéke csak 30.000 forint. Sokan szeretnék, ha ilyen ajándékokat kapnának, vagy adhatnának!

— Ujfajta hazárdjáték. A fővárosi kávéházakban és vendéglőkben legújabbán egy koczkadobó automat van elterjedve, a mely „Monaco” csábító nevét viseli és működése abban nyilvánul, hogy bizonyos meghatározott pénzdarab bedobása által az automata belsőjében levő 4 koczka mozgásba jön. Mihelyt a koczkák mozgása megszűnt, összeolvassák a négy koczka felső lapján levő pontokat és azoknak számát összehasonlítják a készüléken levő táblázattal, a melynek megfelelőleg az illető, a ki a pénzdarabot bedobta, esetleg bizonyos mennyiségű kávét, sört vagy szivart kap. De miután a táblázaton levő kombinációk szerint csak igen ritka esetben adnak a kocskán levő számok olyan összeget, a mely valamivel jutalmazva lesz, és így az automat tulajdonosa, dacára a bedobandó összeg osekkelységének, busás haszonra tesz szert, az egész automatot nem lehet másnak tekinteni, miut szerencsejáték-készüléknek. Ennélfogva, a főkapitányság a hazárdjátékok ellen fennálló rendelet értelmében a „Monaco”-játékot el fogja tiltani.

— Kivégzés Khinában. A ku-csengi vérengzésekben való részességgel vádolt hét khinain, a napokban hajtották végre a halálos ítéletet Fu Csuanban. A külföldi meghatalmazottak már jókor reggel összegyűltek a városház épületében. A terem közepén levő nagy asztalnál helyet foglalt a taótai és a praefekt. Az épületől a kivégzés helyéig kettős sorfalat képeztek a kivonult katonák. A külföldi képviselők megérkezett ágyulövessel jelezték. Azután egyenkint előhurozolták a vádlottakat, a kik letérdepeltek a bírák előtt. Majd kosarakba tették őket és hátokra helyeztek egy bambuszbotot és egy irást, a melyre a halálos ítélet volt írva. Azután megindult a menet a kivégzés helyére, a mely a ritus szerint, kívül volt a városkapun. Az adott jelre öt hóhér hozzá kezdett rémes munkájához. Az ítélet végrehajtása után az egybegyűlt tömeg ujjongásba tört ki. Az elítélt gonosztevők levágott fejeiket kosarakban a város legelőnébb helyein közszemlére tették ki elrettentő példa gyanánt.

— Áldozatkész apa. A napokban egy gyoroki csángó gyermekén megállapította az orvos a difteritist, s igyekezett az apát rábessélni, hogy szerezzze be a beoltáshoz szükséges gyógyszeromot. A csángó el is ment a gyógyszerertárba, de — mint nektak írják — drágának tartotta a szerumot, s kijelentette, hogy ő nem is veszi meg.

— Hátha meghal a gyermeke? — kérdeste a gyógyszerész.

— Azt sem bánom; van még kettő — felelt az apa nagy nyugalommal és a korcsába indult.

GYÁSZROVAT.

Szathmáry Károly †

Szathmáry Károly nyugalmazott községi jegyzőt, Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán atyját tegnap délután adták át az örök nyugalomnak a megyei és aradvárosi intelligenzia általános és osztatlan részvéte mellett.

Tegnap délután két órakor külön vonat indult Aradról Pécskára, mely a végtisztességre vitte mindazokat, kik a gyászoló család fájdalmában résztvenni és megjelenésükkkel annak komorságát enyhíteni akarták.

A külön vonat két óra után érkezett meg Pécskára, melyen a következők mentek ki: Fábrián László főispán a megyei özszes tisztviselőkkel, Ottrubay Károly kir. törvényszéki elnök, Boros Beni, Vásárhelyi Béla, Ortutay Gyula főszolgabíró, Vörösvidor, Vas Gusztáv és az aradcsanádi vasutak tisztikara, Pálffy József, Varjassy Arpád, Issekutz Károly, Dániel Lajos és az aradi társadalom számos előkelősége. Továbbá a megyei járások

jegyzői kara, a pécskai társadalom szereplői stb. stb.

A temetési szertartást O s á k Csirjék a minoritarend tartományi főnöke végezte hat lelkész segédletével.

A temetés pompájához hozzájárult a pécskai földmivelők gyertyákat vivő serege, valamint hogy a temetés szertartása és lefolyása alatt a pécskai tüzletek zárva voltak.

A koporsót beláthatlan tömeg kísérte utolsó útján.

A különvonat négy óra után indult vissza Aradra.

A tegnapi nap tehát újból egy szerény munkában élő, köztiszteletben álló polgárt ragadt el körünkből, mely annál fájóbb, mivel benne társadalmunk egy kiválója édesatyját vesztette el.

Legyen csendes, zavartalan, örök nyugalma!

EGYLETEK. TÁRSULATOK.

(*) Az aradi önkéntes tűzoltókar parancsnoksága folyó hó 10-én délelőtt 10 órakor a városház egyik termében havi rendes ülést tart. Immár 62 éve annak, hogy tűzoltókarunk fennáll s e hosszú időköz alatt számtalan esetben igazolta létjogosultságát a felmerült egyes tüzeseteknél és vizáradásoknál, amidőn tűzoltókarunk tagjai úgy helyben és a szomszédos községekben, mint Gyulán és Szegeden is önfeláldozóan működtek közre a mentésben, a vesz elhárítása és a vagyonbiztonság fentartásában. Mindezzel fényesen tanúsítottuk mindannyiszor a tűzoltói intézmény üdvösségét, nélkülözhetlenségét s egyben azt, hogy feladata tudatában tűzoltókarunk mindenkor hű maradt az alapítóktól örökölt emberbaráti tradíciókhoz és azon magasztos hivatáshoz, a melynek hitelve: Mindnyájan egyért s egy mindnyájáért. Ezen tudattól áthatva azon kérelemmel fordulunk Arad sz. kir. város polgárságához és különösen annak ifjúságához, hogy tűzoltókarunkba pártoló és működő tagokul belépve, sorakozzék zászlónk alá, hogy ilykép erőben gyarapodva, sikeresebben oldhassuk meg emberbaráti feladatunkat. A folyó hó 10-én tartandó ülésen új tagok is fel fognak vétetni. Arad 1895. nov. 7. S c h o r Albert h. főparancsnok.

(*) Az „Aradi Torna-egyesület“ távozó tagja: V a n g y e l Géza tiszteletére és a tornaívó évad megnyitása alkalmából, ma este d i o h e l színházi vendéglőjében társas estélyt rendez, melyre az egyesület és vívőkör tagjai tisztelettel meghívotnak. Etkezés étlap szerint. Az estély kezdete 8 órakor. Aradon, 1895. évi november hó 9-én. Az e l n ö k s é g.

(*) Az aradi kerékpár club tagjai ma este fél 9 órakor heti estélyt tartanak.

MULATSÁGOK.

(=) A waggonyári „Német férfikar“ ma este tartja a városiiget. dísztermében t á n o z v i g a l o m m a l egybekötött d a l e s t é l y é t. A műsor osáki válogatott jó énekesmunkából áll s tekintettel arra, hogy ezen dal-estélyek eddig mindig sikerültek úgy a mai is szintén a jó hírek be fog válni. Jegyek előre válthatók Kilyényi O. és társa és Keppich Zs. urak üzeleteiben.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat (november 9.) A kis hőrosög. Másodszor.

Vasárnap (november 10.) Délután fél helyárrakkal: M i t ő r t é n t a z é j j e l, b o h o z a t. Este: A f a l u r o s s a z s a, népszínmű.

A kis hőrosög.

— Premier. —

(k.) Nem mind arany, ami fénylik, akárcsak mondani, nem mind jó, ami franczia.

Körülbelül ilyen formán kell kezdni a tegnapi esti bohózatról a referátát, hogy a kellő alaphangot eltalálhassuk.

G a u d i l l o t, az az ur irta a „Kis hőrosög“ című bohózatot, mely éppen annyi just formálnat a mostani országhoz,

mintha esetleg „F u r o s a s á g o k“ vagy az „E l f o g o t t a l p r e f é t“ cím alatt játszották volna el.

Végre is — én istenem — ha valaki nem tud bohózatot írni, miért ír?

Vagy ha már ír valaki rossz bohózatokat, miért tüzi ki azt előadásra az igazgatóság.

De hát végre mindenki a maga kárára tanul, a művezetőség is úgy tanul.

Tanulnia kell legalább is attól az úras háztól, a mely még a premierre is csak igen gyér számoan jött össze.

Most pedig a „K i s h ő r o s ö g“ meséjét kellene elmondani. Vagy Sisifus, vagy Titán ur volt az, ki az ókorban valami rettenetes munkát végzett.

No hát ezen urak munkája mind csak Kismiska ahhoz a munkához, mint a melyet végeznek én akkor, ha a tegnapi esti bohózat meséjét elmondanám.

A könnyebb munkát kell ezután már végezni: a szereplők játékáról kell referálni.

Hálás szerep csak kettő van: a tábornoké és a komornyiké.

De a két hálás szerep közül osupán R ó n a s z é k i tudta felfogni szerepét úgy, hogy megjátszva hatott is, mert G á l tábornokja nagyon is bohózatilag alak volt.

Tompa helyett S z e n d r e y elég jól játszott. Kevésbé jó P á l f y N i n a, s o s e p n y i szerepében még halványabb volt Delli.

Egyebekben a zenekar szépen muzsikált a felvonás közökben.

* Petőfi és Bem. „Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története“ című füzetes vállalatból most jelent meg a 47-ik füzet, amelyben G r a c z a György igen élénken, s több új adat felhasználásával, eseteli Petőfinek Bemhez való mély ragaszkodását. A füzetnek ez a része nemcsak érdekes, hanem irodalomtörténeti becscsel is bír. A füzet egykoru képei ezek: Tóth Agoston honvédezered. Részlet a nagyszabeni csatából. (Egykoru kép.) A tömösi szoros védelme. (Eredetije a bécsi császári udv. levéltárban.) Az orosz hadsereg tábori oltárképe. (Az aradi ereklyemúzeumban őrsótt eredeti után.) Iglo város égése 1849 febr. 8-án. (Egykoru kép, a gr. Kreith-féle gyűjteményből.) Orosz tábori állás. (Az aradi ereklye múzeumból.) A nagysallói csata vázlata. (1849 ápril 19-én.) A római sánczok ostroma. (Egykoru vázlat után.) Windischgrätz bevonulása Budapesten 1849, Január 5-én.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Legázolt gyerek. G r e k J u o n világiosi paraszt kis fiaokaja az országot közepén játszott. Zörgős kocsijával hajtott feléje B o r l e - P e t r u. Egyszer-kétszer kiáltott a játszó gyermek felé, ki a játék hevében nem vette észre a figyelmeztetést. A lelketlen ember aztán neki hajtott a gyermeknek, s súlyosan megsértette. Tegnapi itélkeztek ez ügyben az aradi kir. törvényszék bírái s Borlea Petrut egy heti fogházra ítélték a vétkes gondatlanságból származott súlyos testi sértés miatt.

TÁVIRATOK.

Az eszéki diszpolgárság.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) Eszék város küldöttsége ma délben tiszteltett B á n f f y Dezső b. miniszterelnöknél, átnyújtva neki a város diszpolgári oklevelét. A küldöttséget Josipovich Imre horvát miniszter a képviselőházba vezette Bánffy báró elé, aki lekötélező sziveséggel fogadta. Bánffy válaszában hangsúlyozta, hogy ez a kitüntetés ismét jele az összetartozandóság érzetének, melyet magyarok és horvátok táplálnak s a mely újabb bizonyítéka annak, hogy a zágrábi gyerekcsinyek csak sporodikus jelenségek, amelyek Szt. István koronájának békéjét nem fenyegetik.

A képviselőház alelnöksége.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt holnapi értekezletén a megüresedett képviselőházi alelnöki állásra T e l e s z k y t jelöli, ki ellen az ellenzék ellenjelöltet valószínűleg nem fog állítani.

Kényszerített nyilatkozat.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) J ó k a i M ó r a következő nyilatkozatot közli a „Nemzet“ mai esti számában:

„Egy idő óta a bécsi Volksblattot küldik a czimemre hol boritékban, hol keresztkötésben. Nem tudtam kitalálni az okát. Tartalmát nem néztem meg. Ma olvasom egy magyar lapból, hogy a bécsi néplapok azt a hirt terjesztik rólam, hogy én befolyásoltam a felséges irányadó köröket, hogy ne erősítsék meg Luegert a bécsi polgármesterségben. Ezzel szemben kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy én azzal a hatalmas befolyással, amely nekem az osztrák ügyek változatos fordulatára tulajdonították s amelyről nekem eddig sejtelmem sem volt: ily nemű visszaélést soha el nem követtem.

Budapest, 1895. nov. 8.

Dr. J ó k a i M ó r.

Az egyházpolitika befejezése.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) A Ház ma elfogadta a vallás szabad gyakorlatáról szóló javaslatot, a főrendek által ejtett módosításokkal és ezzel befejezte dicsőséges, új korszakot alkotó egyházpolitikai reformakcióját. E tény jelentősége elől nem zárkozik el senki s önként következik ebből, hogy a Bánffy-kabinet tehát nagy szolgálatot tett az országnak, amidőn vállalkozása egyik jelentékeny részének immár megfelelően, oda segített az országot, hogy most már új reformokhoz láthat és mindenekelőtt a meghibbant felekezeti béke helyreállítását munkálhatják. A szabadelvű párt a kormányt kitartásáért élénk óvációban részesítette.

Szapáry beszéde.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) S z a p á r y Gyula gróf tegnapi beszéde még ma is élénk diskusszió tárgyát képezte, de a konkluziók ma is abban domborodnak ki, amiket tegnapi távirataink jeleztek. Meltányolják a beszédből minden pártban azokat a töredékeket, amelyek az illető pártoknak szája ize szerint valók, de minden párt kárhóztatja azt a nagyobb részt, amely felfogásával ellenkezik. Általában tehát az a vélemény, hogy szerencsétlen beszéd volt a tegnapi, mert lavirozás csupán, minden határozott állásfoglalás nélkül, amiért igen kár volt még csak beszélni.

A pártönkvüliek.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) A pártönkvüliek egy része, épen úgy, mint akár a szabadelvű párt, akár a nemzeti párt nagyon kevésbé vannak megelégedve Szapáry, a pártelnök tegnapi enunziációjával. Határozottan a kilépéskor vallott álláspont cserben hagyásának tekintik ezt a beszédet és elégedetlenségük olynagy, hogy készek mentől hamarabb és az első kínálkozó alkalommal belépni — a nemzeti pártba.

Ennek a hangulatnak demonstrálója R a g á l y i Lajos pártönkvüli képviselő lesz, aki ma vagy holnap elmondandó beszédében ki fogja jelenteni, hogy nincs kedvük a köztük és a szabadelvű párt között létező szakadást átugrani.

Ez a frakció csak Apponyi vasárnapi kassai beszédét várja, hogy elhatározza magát. Ha Apponyi K a s s á n n e m f o g j a e l ő t é r b e á l l i t a n i a z ő n e m z e t i k ö v e t e l é s e i t, a b

ban az esetben az illetők mindjárt a beszéd után befognak lépni a nemzeti pártba. Erről állítólag tud maga Szayráy Gyula gróf is, de erre a szándékra nézve nem mondta meg véleményét.

Czáfolat.

Budapest, november 8. (Saj. tud. táv.) A Bud. Tud. illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelenti, hogy a lapok kombinációi a földmivelesési államtitkári állás betöltéséről, teljesen légből kapottak. Ez állást hosszabb ideig nem töltik be.

A zágrábi zászló affaire.

Zágráb, november 8. (Saj. tud. táv.) A diákok ügyében a vizsgálatot befejezték. Tárgyalás, ha a vád alá helyezés ellen nem adnak be fellebezést, az 56 vádlott ellen nov. 11-ikén kezdődik. Vád a nemzetiségek közti ellenségeskedésre való felbujtásról szól amire abtk. 3—6 havi szigorú büntetést mér.

Boris keresztapja.

Sofia, november 8. (Saj. tud. táv.) Mint hírlik, Ferdinánd külön követet küld Pétervárra, felkérendő a czárt, hogy a jövő év januárban az ő hitre átterő Boris hercegnek keresztapja legyen.

Merénylet a vonat ellen.

Madrid, nov. 8. (Saj. tud. táv.) Kubai felkelők a tagnai vasut ellen merényletet követtek el, egy másik vonatot a merénylők feltartóztattak.

A száműzött nagyvezér.

Konstantinápoly, nov. 8. (Saj. tud. táv.) Khimailt, a megbukott nagyvezért a szultán Aleppóba száműzte; miután azonban a nagyvezér beteg s azt orvosi bizonyítvánnyal igazolta, egyelőre megengedte a szultán, hogy Konstantinápolyban maradjon.

Véres harcz.

Bejruth, november 8. (Saj. tud. táv.) A drúzok az arnautákkal véres harczba elegyedtek. A nagy vérengzésnek sok száz halott lett áldozatává.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenas és Balog oség jelentése. —

Budapest, november 8.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv jó volt, s az irányzat megszilárdult. Elkelt 20000 mm. krral magasabb árakon.

	mmásza	kilogramm	frt
Tiszavidéki	150	81.	7.12 ¹ / ₂
"	200	81.	7.12 ¹ / ₂
"	800	81.	7.20
"	200	80.	7.06
Felső-tiszai	100	79.	6.90
"	100	79.	6.87 ¹ / ₂
Tolnai	1800	78.	6.72 ¹ / ₂
"	100	75.	6.72 ¹ / ₂
Bácskai	1370	79.	7.05
"	1600	78.	6.97 ¹ / ₂
"	1600	78.	7.—
Bánáti	6000	79.	7.05
Becskei	3000	78.	6.90
Rosa	400		6.45
"	400		6.40
"	150		6.35
Zab	200		6.15
"	100		6.10
"	200		6.02 ¹ / ₂

Határidőüzlet: Amerikából ma lanyhább árfolyamokat jelentettek s nálunk szilárdabban indult az üzlet búzában és tengeriben s közepes üzletmenet mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	6.54—6.55
Buza május—júniusra	7.01—7.02
Tavasszi rosa	6.48—6.45
Ossi rosa	6.15—6.25
Tengeri május—júniusra	4.58—4.59
Tengeri július—augusztusra	5.93—5.94
Tavasszi zab	6.—6.01
Ossi zab	5.80—5.90
Repoze	10.90—10.95

Külföld: New-York: búzára $\frac{3}{8}$ —alacsony, tengerire $\frac{1}{8}$ —magasabb. Chicago: búzára $\frac{3}{8}$ — $\frac{1}{2}$ alacsony, tengerire $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{4}$ magasabb. Páris lanya, London és Liverpool csendes.

Értéktőzsde: Változatlan árfolyamokon indult az üzlet értékben s rendkívül gyenge üzletmenet mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Oszták hitelrészvény	386.30
Magyar hitelrészvény	465.50
Oszták államvasút	392.25
Rima-Murányi	266.50
Lombard	108.50

— Dohánytermésünk 1895-ben. Az idén, mint ezt már a folyó munkalatozból ki lehet venni, a legjobb termés volt dohányból: Heves, Szabolcs, Jász-Nagykun-Szolnok, Bihar, Bács-Bodrogh, Arad, Csaúád, Torontál, Temes, Zemplén, Gömör, Borsod, Hajdu, Somogy és Csongrád vármegyékben. Ország-szerte simitják, szárítják és osomózzák a dohányt és nemsokára megindul a beszállítási munka is. A télen át lesz elég munka a felügyelőségeknél, mert a termés jelentékenyen kedvezőbben ütött be, mint 1894-ben. De nemcsak mennyiségre, hanem minőségre is kitűnő és jobb az idei termés, mint volt a múlt évi. Sajnos azonban, hogy a dohány területe ezutal is visszafelé ment s a szakavatottak véleménye oda konkludál, hogy a terület osökkenése 2000—3000 k. hold. Minthogy a múlt évben 64.465 kat. hold volt dohánynal beültetve, valószínű, hogy az idei dohányterület 61—62 000 kat. hold körül mozgott. Tavaly a rossz időjárás következtében kat. holdankint termett csak 5.33 mmásza dohány, az idei terméshozam azonban 8—9 mmászára tehető; 1894-ben az összes termés 343.832 mmászára rugott s habár az idén 2000—3000 kat. holddal kevesebb terület volt dohánynyal beültetve, az átlagos jó termésből következtetve ideai dohánytermésünk 500—540.000 mmásza körül lehet. Feltéve hogy az 1895—96-iki évben a beváltási árak jobbak lesznek, mint 1894—95-ben voltak, remélni lehet, hogy 3—6000.000 frttal nagyobb jövedelemben is részesülhetnek; tavaly ugyanis 17 frt 90 krba került egy mmásza dohány a kincstárnak s az összes kifizetett összeg 6.15 millió frtra rugott; ennek jelentékeny részét mint rendezen az oszták dohányjövédéki kincstár fedezte.

— Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi esarnok. 1895. évi november hó 7-én. Hízott sertés árak: I. Magyar elsőrendű: 1. Oreg nehéz (páronként 400 kilgron felüli súlyban) — krig. Oreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krig. Fialat nehéz (pkint 320 kilgron felüli súlyban) 54.—55. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 54.—55. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kilgr. terjedő súlyban) 54.—55. krig II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilgron felüli súlyban) — krig. — Közép (pkint 220—280 kilgr. súlyban) — krig. — Könnyű (pkint 220 kilgr. terjedő terjedő súlyban krig. Szerbizi: Nehéz (páronként 260 kilgron felüli súlyban) 56.—57. krig. Közép (pkint 220—260 kilogr. súlyban) 56.—57. krig) — Könnyű (pkint 220 kilgr. terjedő súlyban) 55.—56. krig. — Sertésletés szám 1895. nov. hó 5-én volt készlet 2984 darab. 1895. november hó 6-án felhajtott: — darab. 1895. november 6-án elszállított 342 db. 1895. november 7-án maradt készletben 2592 darab. A hízottsertés üzletirányzata: Változatlan.

Szessüzlet.

— November 8. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 51 forint — krajecár, kicsinyben 51 forint 50 krajecár hordó nélkül, per 100 liter % baleérve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 8. d. n. 5 óra.

Buza bánági új	6.65—7.10
Buza tiszavidéki	6.70—7.15

Buza pestvidéki	6.65—7.10
Buza fejérmegyei	6.75—7.15
Buza bácskai	6.80—7.20
Rosa új, elsőrendű	6.40—6.45
Rosa új, másodrendű	6.35—6.40
Arpa takarmány	5.10—5.30
Arpa égetni való	5.80—6.40
Arpa sörfőzdei	7.—8.25
Zab	5.75—6.25
Tengeri bánági	5.80—6.90
Tengeri másnemű	5.70—5.75
Káposzta-repoze bánági	8.—8.25
Köles	5.30—5.65
Buza március—április	6.98—7.—
Buza szeptember—október	—
Buza május—június	—
Rosa szeptember—október	6.41—6.42
Tengeri május—június	4.57—4.58
Tengeri július—augusztus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	6.01—6.02
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repoze augusztus—szeptember 1894.	10.90—10.95

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1895. november 8.

Magyar aranyjárdék $\frac{4}{10}$	121.—
Magyar koronajárdék $\frac{4}{10}$	98.90
Magyar arany $\frac{4}{10}$	123.75
Magyar ezüst $\frac{4}{10}$	100.75
Magyar keleti vasút 1876.	121.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyereségy-sorsjegy kölcsön	159.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.—
Oszták papírjárdék	100.—
Oszták járdék ezüst	100.25
Oszták járdék arany	121.—
Koronajárdék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	151.—
Oszták-magyar bankrészvény	1040.—
Magyar hitelbank részvény	465.50
Oszták hitelbank részvény	386.10

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktőzsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. november 8.

Magyar koronajárdék %	100.—
Magyar hitelrészvény	464.75
Oszták hitelrészvény	386.25
Anglóbank részvény	178.—
Laenderbank részvény	262.25
Bécsi bankkegyesületi részvény	158.25

Aradvárosi

Évadbérlés
43. szám.

színház.

Évadbérlés
43. szám.

Szombaton, 1895. november 9-én

A kis hörcsög.

Böhszát dalokkal 3 felvonásban. Írta: Gandillot Leon. Fordította: dr. Komor Gyula. Zenéjét szerette: Serli L.

SEMÉLYEK:

De la Charnier, tábornok	Gál Gyula
Chapuzot George, alprefét	Tompa K.
Leopold, komornyikja	Rónaszéki.
Bretillon, rendőrbiztos	Balassa J.
Guy de Samovar, szerkesztő	Sze-drei M.
Dulanier, a tábornok hadsegéde	Delli Henrik.
Tisonier, George nagybátyja	Bács K.
Simonette, színésznő	Pálffy Nina.
Nóémi, színésznő	Tolnaié.
Ursule, szakácsnő	Körösy J.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

— November 8. —

Fehér Kereszt szálloda: Deutsch Miksa kereskedő, Budapest. Basch Béla kereskedő, Szeghalom. Brosch Károly miniszteri felügyelő, Budapest. Földéki dr. Návay Aladár miniszteri titkár, Budapest. Lories J. mérnök, Budapest. Borovits Mór borkereskedő, Budapest. Ráró Salmosy Elek nagybirtokos, Apatelek.

Vass szálloda: Jung János kereskedő, Bécs. Kresztics Gyula kereskedő, Bécs. Eisermanu Károly kereskedő, Budapest. Brückler Igoác kereskedő, Budapest. Bárany Jakab kereskedő, Mezőhegyes. Gál Gyula főmérnök, N.-Várad. Spitz Manó kereskedő, Zám. Károly Sándor kereskedő, Bokszeg. Berger Sándor kereskedő, Nagyvárad. Ament Antal birtokos, Elek. Dr. Fleischer Sámuel orvos, Kunágota. Schöplein Agoston posta-táviráda igazgató, N.-Várad. Barosay József hivatalnok, Déva.

Náder szálloda: Fleischer Sámuel kereskedő, Bácshegyes. Ney Salamon kereskedő, Apáti. Kosztin Péter tanító, Moroda. Dusbaba Antalné birtokosnő, Milova. Nagel Antal birtokos, Bogda-Rigós. Dragioson József mészáros, Borossebes.

Nárom Király szálloda: Balog Berta magánzó, Baja. Bosnyák Imre birtokos, Holdmészes.

Felolós szerkesztő: Vass Géza.

22950/1895.

Hirdetmény.

A nmélt m. kir. földmivvelésügyi miniszterium a f. évi szeptember 12-én 67742 sz. a kelt rendeletében foglalt rendelkezéseket hatályon kívül helyezvén, közhírré teszük, hogy az alsó-ausztria cs. kir. helytartóság f. évi szeptember hó 10-én 84899. és f. évi október hó 15-én 97615. sz. a kelt értesítése szerint a kérdőz állatoknak (szarvasmarha, juh és kecske) arad vármegyéből valamint arad városából alsó-ausztriába való bevitelét további intézkedésig megtiltatta.

Mindazáltal a szabad forgalomból a száj és köröm fájás esetleges behurcolásának megakadályozása végett kizárt, ezen törvényhatóságok veszmentes községeiből egészséges szarvas-

marha Bécs Szt-Marxra az alábbi feltételek-mellett vasuton továbbra is bevihető.

1. A szállítmányokat kísérő marha levélen az állatok kifogástalan egészségi állapota valamint a származási hely veszmentesége hatósági állatorvos által igazolandó.

2. Az ólomzárral ellátott vasuti kocsikra, melyekben az itt felsorolt vidékekről származó szarvasmarhát szállítják, riktó színű Sauchenverdächtige Thiere feliratu ragcédulákat kell ragasztani.

3. A szarvasmarhák Szt-Marxra az állatorakodó alsó részén rakandók ki és ha a fogantatosi ott állatorvosi vizsgálat után egészségesnek találtattak a Szt-marxi vágóhid és istállóiba a veszteglő téren keresztül a legrövidebb uton elhajtandók.

A szarvas marhák szombaton 9—2-ig a vesztegvásáron eladandók ezután kizárólag a Szt-marxi unter meidlingi gumpendorfi és hor-

nalsi, csupán ezen czéla rendelt veszteglő istállóba szállíthatók.

5. A vesztegvásárról az nap el nem vitt szarvasmarhát feltétlenül a bécs-szt-marxi vágóhidra szállítandók és ugyanott levágandók.

6. A szarvasmarhák 8 nap alatt levágandók.

7. A nem közvetlenül mészárosok számára eladott szarvasmarhák minden hét pénteki napján a vesztegvásárra felhajthatók.

Az itt felsoroltak Budapest székesfőváros és budapesti marhavásárról származó kérdőz állatok Alsó-Ausztriába való szállításának feltételeit nem érintik s egyuttal megjegyeztetik, hogy az ezen törvényhatóságok területén feladandó sertések szállítására nézve továbbá f. év 40.394. és 44.706. illetőleg a pótlásukra kiadott rendeleteim irányadók.

Arad, 1895. október 2.

A városi tanács.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Ervényes 1895. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad

	reggel	délut.	este
BUDAPEST indul.	8,05	1,55	10,—
Szolnok	11,07	3,56	1,35
Csaba	2,23	5,52	4,37
Kétegyháza	2,54	6,10	5,03
Lökösháza	3,12	—	5,28
Kurtics	3,28	6,34	5,43
Sofronya	3,40	—	5,55
ARAD érkezik	3,55	6,52	6,10

Arad—Budapest

	d. e.	reggel	este
ARAD indul	11,20	8,18	9,40
Sofronya	11,36	—	9,58
Kurtics	11,49	8,86	10,12
Lökösháza	12,05	—	10,30
Kétegyháza	12,28	9,01	10,59
Csaba	1,19	9,28	11,44
Szolnok	4,14	11,19	2,53
BUDAPEST érkezik	7,20	1,10	6,10

Erdély felé

	d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD indul	2,30	6,35	4,30	7,02
Glogovács	2,44	6,48	4,42	—
Gyórok	3,14	7,06	5,04	—
Paulis	3,31	7,17	5,15	—
Radna-Lippa	3,58	7,34	5,33	7,47
Konop	4,30	7,57	5,57	—
Berzova	4,50	8,13	6,13	—
Tótvárád	5,21	8,35	6,39	—
Soborsin	5,40	8,53	6,58	8,48
Piski	—	11,17	9,24	10,18
Gyulafehérvár	—	12,51	11,01	11,18
Tövis érkezik	—	—	11,30	11,40

Erdély felől

	éjjel	éjjel	délután
Tövis indul	3,36	3,19	—
Gyulafehérvár	3,59	4,04	—
Piski	5,07	6,05	—
Soborsin	6,34	8,20	4,00
Tótvárád	—	8,37	4,20
Berzova	—	9,02	4,49
Konop	—	9,19	5,07
Radna-Lippa	7,28	9,49	5,45
Paulis	—	10,02	6,01
Gyórok	—	10,15	6,17
Glogovács	—	10,38	6,46
ARAD érkezik	8,08	10,50	6,59

Arad—Csaba—Nagyvárad

	reggel	délut.
ARAD indul	5,15	8,56
Sofronya	5,28	4,17
Kurtics	5,42	4,43
Lökösháza	5,58	5,10
Kétegyháza	6,16	6,10
Kigyós	6,28	6,31
Csaba	6,01	6,46
NAGYVÁRAD érkezik	9,32	—

Nagyvárad—Csaba—Arad

	délután	délután	este
NAGYVÁRAD indul	—	4,25	—
Csaba	7,09	7,17	—
Kigyós	7,24	7,30	—
Kétegyháza	7,47	7,44	—
Lökösháza	8,13	8,08	—
Kurtics	8,36	8,20	—
Sofronya	8,52	8,32	—
ARAD érkezik	9,10	8,47	—

Arad—Szeged

	reggel	d. e.	d. u.
ARAD indul	4,45	9,00	4,10
Szt.-Tamás	5,10	9,22	4,40
Péoska	5,29	9,36	5,08
Battonya	5,59	10,01	5,46
Tompa	6,12	10,11	5,59
Mezőhegyes	6,55	10,40	6,43
Csanád-Palota	7,18	11,00	7,03
Nagylak	7,34	11,15	7,22
Apátfalva	7,56	11,35	7,19
Makó	8,20	11,58	8,30
Kis-Zombor	8,36	12,14	8,49
SZEGED érkezik	9,27	1,00	9,50

Szeged—Arad

	este	d. u.	regg.
SZEGED indul	6,10	2,19	3,20
Kis-Zombor	7,00	3,12	4,23
Makó	7,24	3,33	5,04
Apátfalva	7,47	3,55	5,23
Nagylak	8,07	4,21	5,54
Csanád-Palota	8,22	4,39	6,12
Mezőhegyes	8,50	5,12	6,50
Tompa	9,12	5,33	7,16
Battonya	9,24	5,45	7,30
Péoska	9,48	6,09	8,01
Szt.-Tamás	10,01	6,21	8,18
ARAD érkezik	10,23	6,42	8,43

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza

	d. e.	este
UJ-SZT. ANNA indul	8,00	6,20
Simánd	8,38	6,51
Kisjenő-Erdőhegy	9,18	7,38
Székudvar	9,34	7,50
Sikló	9,51	8,05
Otlaka	10,05	8,19
Elek	10,20	8,35
KÉTEGYHÁZA érkezik	10,35	8,50

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna

	reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA indul	5,20	3,00
Elek	5,33	3,18
Otlaka	5,48	3,30
Sikló	5,54	3,43
Székudvar	6,08	3,57
Kisjenő-Erdőhegy	6,25	4,23
Simánd	6,48	5,52
UJ-SZT.-ANNA érkezik	7,12	5,20

Mezőhegyes—Kétegyháza

	d. e.	este	regg.
MEZŐHEGYES ind.	10,38	6,50	7,00
Kamarásmajor	10,49	7,04	7,10
Nesze	10,56	7,14	7,17
Kovács-háza	11,08	7,36	7,32
Bánhegyes	11,28	8,01	7,52
Megyesegyháza	11,44	8,24	8,12
Bánkut	11,55	8,39	8,23
KÉTEGYHAZA ér.	12,12	9,00	8,40

Kétegyháza—Mezőhegyes

	reggel	délután	este
KÉTEGYHAZA ind.	5,18	8,10	6,20
Bánkut	5,34	3,31	6,39
Megyesegyháza	5,45	3,48	6,52
Bánhegyes	6,01	4,10	7,11
Kovács-háza	6,17	4,32	7,31
Nesze	6,27	4,41	7,44
Kamarás-major	6,34	4,53	7,53
MEZŐHEGYES ér.	6,44	5,05	8,05

Arad—Temesvár

	reggel	d. e.	délut.
ARAD indul	6,20	11,30	5,09
Uj-Arad	6,31	11,54	5,21
Németságh	6,42	12,19	5,47
Vinga	7,08	12,47	6,14
Orczifalva	7,20	1,04	6,34
Merczifalva	7,31	1,20	6,52
Szt.-András	7,43	1,39	7,12
TEMESVÁR érkezik	8,01	2,05	7,39

Temesvár—Arad

	reggel	d. u.	este
TEMESVÁR indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	8,46	1,41	9,29
Merczifalva	9,04	1,59	9,48
Orczifalva	9,19	2,15	9,54
Vinga	9,42	2,40	10,11
Németságh	10,00	2,57	10,26
Uj-Arad	10,30	3,30	10,45
ARAD ér.	10,43	3,44	10,55

Arad—Nagy-Halmagy

	reggel	d. e.	d. e.
ARAD indul	6,40	4,50	11,55
Ötvenes	6,57	5,10	12,17
Zimánd-Ujfalu	7,03	5,17	12,24
Uj-Szt-Anna	7,25	5,41	12,48
Világos	7,47	6,05	1,16
Muzsika-Magyarád	7,54	6,12	1,24
Pankota	8,04	6,23	1,36
Apatelek	8,32	6,54	2,12
Borosjenő	8,42	7,05	2,24
Bokszeg-Beél	9,05	7,28	2,52
Borossebes-Buttyin	9,34	3,00	3,35
Almás-Alosill	10,02	3,23	4,09
Gurahoncz-Jószásh.	10,16	3,42	4,25
Guravoj	10,30	3,56	4,40
Acsucza	10,37	4,03	4,48
Talács	10,49	4,15	4,58
Halmagy-Csúcs	11,—	9,26	5,08
NAGY-HALMÁGY érkezik	11,15	9,31	5,24

Nagy-Halmagy—Arad

	reggel	d. u.	reggel
NAGY-HALMÁGY indul	3,15	1,40	5,41
Halmagy-Csúcs	3,31	1,56	5,58
Talács	3,41	2,06	6,07
Acsucza	3,54	2,19	6,20
Guravoj	4,—	2,25	6,25
Gurahoncz-Jószáshely	4,14	2,39	6,40
Almás-Alosill	4,29	2,54	6,57
Borossebes-Buttyin	5,01	3,26	7,32
Bokszeg-Beél	5,29	3,54	8,06
Borosjenő	5,54	4,18	8,41
Apatelek	6,04	4,28	8,52
Pankota	6,41	5,04	9,29
Muzsika-Magyarád	6,47	5,10	9,36
Világos	6,54	5,17	9,44
Uj-Szt-Anna	7,22	5,45	10,13
Zimánd-Ujfalu	7,40	6,08	10,36
Ötvenes	7,45	6,12	10,42
ARAD érkezik	8,03	6,34	11,03

Borosjenő—Csermő.

	délután	este
Borosjenő indul	8,50	7,11
Csermő érkezik	9,40	8,00

Csermő—Borosjenő

	reggel	délután
Csermő indul	4,50	3,10
Borosjenő érkezik	5,40	4,06

Borossebes—Menyháza és vissza.

	d. e.	d. u.
BOROSSEBES-BUTTYIN indul	9,44	3,03
Dézna	10,34	2,23
MENYHÁZA	11,11	1,45

Kisjenői jár. főszolgabírósgától.

4881/1895. szám.

Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye kisjenői járás Nagy-Zerind nagyközségben a jegyzői állás elhalálozás folytán üresedésbe jövén, ezen állásnak választás útján leendő betöltésére határidőül f. é. november 27-ének d. e. 10 órája Nagy-Zerind községhezhoz kintüzetik.

Ezen jegyzői állást elnyerni óhajtok felhivatnak miszerint az 1883. évi I. t. cz. 6-ik §-ában körülírt képzettségüket igazoló okmányokk felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi november hó 26-án d. u. 5 óráig a kisjenői főszolgabírói hivatalhoz adják be; a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Kisjenő, 1895. november 5.

Péczy Elek,

1097

főszolgabíró.

1099

Hirdetés.

A nagyhalmágyi
első

nagyvendéglő

1896. január 1-től

3 évre kiadó.

Bővebb felvilágosítást Scheer Ede
berlőnél.

870/1895. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1896. évben szükséges fertőtlenítő szerek szállítása iránt folyó évi november hó 18-án d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Kikiáltási árak:

- a) a 60%-os nyers korból egy kgrammjáért 23 kr.
- b) a 100%-os jegeczes üvegekben szállítandó korból egy kgramm 97 kr.
- c) a „Hungaria“ kreolinnek egy kgrammjáért 38 kr.
- d) 100%-os chlormésznek egy kgrammjáért 17 kr.
- e) rudakban szállítandó kénkö egy kgrammjáért 12 kr.
- f) kreyl mész egy kgrammjáért 12 kr.
- g) veres karbonnak egy kgrammjáért 8 kr.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi november hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta

Vannay Gyula

aljegyző.

22890/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak 79480/95. sz. a. kelt intézménye nyomán közhírré tesszük, hogy a szerbiai élő sertéseknek Kőbányára vasuton való behozatala a f. évi augusztus hó 10-ike óta érvényben levő behozatali tilalom hatályon kívül helyezése mellett f. évi október hó 26-tól kezdve ismét megengedett.

Ezen sertések a kőbányai állami sertés veszteglőben kitöltendő nyolcz napi megfigyelési idő letelte után az általános állategészségügyi feltételek illetőleg a sertésforgalom szabályozása tárgyában fennálló rendeletek határozmányainak megtartása mellett a belföldön szabad forgalomba jöhetnek.

Arad, 1895. október 19.

A városi tanács.

848/1895 g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad szabad kir. város gazdasági széke a város közönsége részére 1896. évben szükséges határozatlan mennyiségű lámpa-olaj és Stearinyertya szállítása iránt folyó évi november hó 11-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Bánompénzül leteendő 50 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli arlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az arlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az arlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi okt. hó 28-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula

aljegyző.

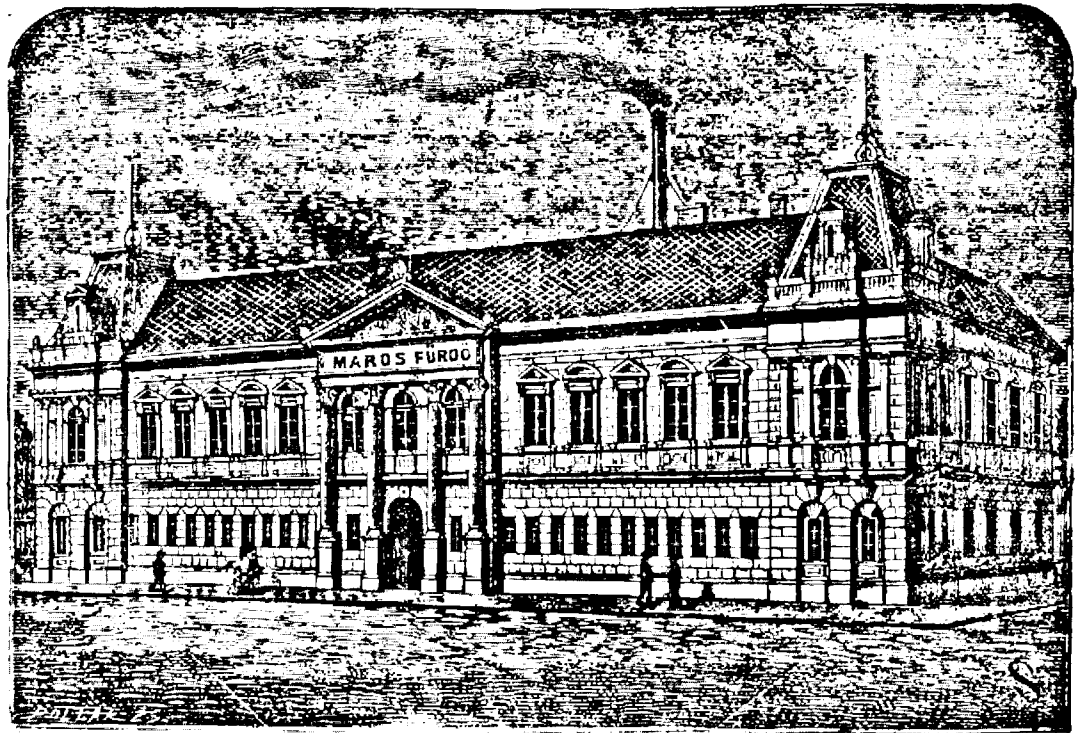
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, zsihbádságnak induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja s lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja „fürdés.”

A fürdő kiválólag a gőzfürdővel járó dörzsolás (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likacsai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle kifejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadíttassék általa egészségünk biztosítottatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó kötelességünknek lehetőleg elégét tehessünk

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonosa

fürdési díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A várteremben hideg ékek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgálhatnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyzni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	13 frt 50 kr.
Egy órák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és moor-fürdő.	
Uszás-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Idényjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uszoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 20 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 50 kr.	1 törölköző	8 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás nyáron reggeli 6 órakor.	
Massazsal egy személy	— frt 70 kr.	télen reggeli 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azonos időben napos vagy hónapos szobák bérelhetők.

A t. cz. birtokos urak figyelmébe!

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, több utozai, parkettával kikapolt szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó.

A házban van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

30 — x